

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 16 listopada 2022 r.

**w sprawie ustawy o zawodzie ratownika medycznego
oraz samorządzie ratowników medycznych**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 27 października 2022 r. ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Ilekroć w ustawie jest mowa o sądzie ratowników medycznych, rozumie się przez to Sąd Dyscyplinarny i Wyższy Sąd Dyscyplinarny.”;
- 2) w art. 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz dokumentów poświadczających spełnienie warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i pkt 4 lit. b, mając na uwadze zapewnienie konieczności szczegółowej weryfikacji informacji przekazywanych przez osobę ubiegającą się o wydanie zgody na wykonywanie zawodu ratownika medycznego.”;
- 3) w art. 32 skreśla się pkt 3;
- 4) w art. 63 w ust. 3 w pkt 5 w lit. a po wyrazie „imię” dodaje się wyraz „(imiona)”;
- 5) w art. 65 w pkt 1 po wyrazach „ratownika medycznego” dodaje się wyrazy „, , o którym mowa w art. 58 ust. 1,”;
- 6) w art. 66 w ust. 2 wyrazy „Ratownik medyczny, o którym mowa w ust. 1” zastępuje się wyrazami „Ratownik medyczny wykonujący zadania zawodowe w podmiotach, o których mowa w art. 36 pkt 7–11, 16 i 18”;

- 7) w art. 70:
  - a) w ust. 1 wyrazy „Odbycie kursu kwalifikacyjnego ministra właściwego do spraw wewnętrznych” zastępuje się wyrazami „Odbycie medycznego kursu kwalifikacyjnego ministra właściwego do spraw wewnętrznych”,
  - b) w ust. 3:
    - w pkt 1 wyrazy „kurs kwalifikacyjny ministra właściwego do spraw wewnętrznych” zastępuje się wyrazami „medyczny kurs kwalifikacyjny ministra właściwego do spraw wewnętrznych”,
    - w pkt 4 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w pkt 5 wyrazy „kursu kwalifikacyjnego ministra właściwego do spraw wewnętrznych” zastępuje się wyrazami „medycznego kursu kwalifikacyjnego ministra właściwego do spraw wewnętrznych”;
- 8) w art. 100 w ust. 2 skreśla się zdanie trzecie;
- 9) w art. 135 w ust. 2:
  - a) pkt 2 oznacza się jako pkt 3,
  - b) pkt 3 oznacza się jako pkt 2;
- 10) w art. 138 w ust. 2 oraz w art. 145 w ust. 2 wyrazy „w rozumieniu ustawy” zastępuje się wyrazami „w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy”;
- 11) w art. 147 w pkt 5 oraz w art. 148 po wyrazie „oświadczenia” dodaje się wyrazy „, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1,”;
- 12) w art. 151 skreśla się ust. 3;
- 13) w art. 178 w ust. 2 po wyrazie „przewinienie” dodaje się wyraz „zawodowe”;
- 14) w art. 183 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „imię i nazwisko sędziów” zastępuje się wyrazami

„imiona i nazwiska sędziów”;

15) dodaje się art. 209a w brzmieniu:

„Art. 209a. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, 655, 974 i 1079) w art. 5 w ust. 4 w pkt 2 skreśla się przecinek na końcu oraz uchyla się pkt 3.”;

16) skreśla się art. 216;

17) tytuł rozdziału 10 otrzymuje brzmienie:

„Przepisy przejściowe i dostosowujące oraz przepis końcowy”;

18) w art. 233 skreśla się wyrazy „art. 216 oraz”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Senat – po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm w dniu 27 października 2022 r. ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych (określanej dalej jako „ustawa”) – wprowadził do jej tekstu 18 poprawek. Ich uchwalenie jest wyrazem dostrzeżenia przez Izbę potrzeby dokonania zmian w ustawie w świetle podniesionych zastrzeżeń natury konstytucyjnej oraz uwag natury systemowej, legislacyjnej i redakcyjnej.

I. W wyniku dokonanej oceny konstytucyjności ustawy, Senat uznał, że wymaga ona modyfikacji w aspekcie 2 zastrzeżeń.

1. Po pierwsze, istnieją solidne podstawy do postawienia tezy, że art. 7 ust. 2 ustawy jest niezgodny z art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, określanej dalej jako „Konstytucja”, przez to, że nakazuje ministrowi właściwemu do spraw zdrowia uregulować materię o charakterze powszechnie obowiązującym w drodze informacji zamieszczanej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej tego ministra, a zatem poza systemem źródeł prawa powszechnie obowiązującego.

Stosownie do art. 7 ust. 1 ustawy w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii osobie, która uzyskała poza terytorium państw członkowskich (tj. w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będące stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederacja Szwajcarska) kwalifikacje do wykonywania zadań zawodowych, o których mowa w art. 33 ust. 1, można udzielić zgody na wykonywanie zawodu ratownika medycznego, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych,
- 2) jej stan zdrowia pozwala na wykonywanie zawodu ratownika medycznego,
- 3) posiada znajomość języka polskiego w mowie i w piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu ratownika medycznego,
- 4) posiada:
  - a) dyplom wydany poza terytorium państw członkowskich potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego ratownika medycznego lub
  - b) dokumenty potwierdzające co najmniej 3-letnie doświadczenie zawodowe w wykonywaniu zadań zawodowych, o których mowa w art. 33 ust. 1, uzyskane w okresie ostatnich 5 lat poprzedzających udzielenie zgody

– przy czym zgodnie z ust. 2 tego artykułu „[M]inister właściwy do spraw zdrowia zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej wykaz dokumentów poświadczających spełnienie warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i pkt 4 lit. b”.

Powszechnie obowiązujący charakter materii, która ma zostać uregulowana przez ministra właściwego do spraw zdrowia w drodze informacji zamieszczanej w Biuletynie Informacji Publicznej, wynika z przepisów art. 9–11 ustawy. Przewidują one z jednej strony obowiązek dołączenia do wniosku o wydanie zgody na wykonywanie zawodu ratownika medycznego dokumentów, których wykaz ma określić minister właściwy do spraw zdrowia, z drugiej zaś – wiązą określone skutki prawne z tym zdarzeniem (zgodnie bowiem z art. 11 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy „[W] przypadku stwierdzenia przez ministra właściwego do spraw zdrowia na podstawie przesłanych dokumentów, że wnioskodawca spełnia warunki do wydania zgody, o której mowa w art. 7 ust. 1, minister właściwy do spraw zdrowia wydaje decyzję, o której mowa w art. 8 ust. 1.”). Za niedopuszczalne w świetle art. 87 Konstytucji należy zatem uznać unormowanie, które przewiduje zamieszczenie wykazu przedmiotowych dokumentów w Biuletynie Informacji Publicznej – z pominięciem jego uprzedniego określenia w drodze rozporządzenia. Jeżeli prawodawca zamierza unormować sytuację prawną określonych podmiotów (osób fizycznych, organów władzy publicznej, organizacji publicznych i prywatnych), „musi legitymować się kompetencją udzieloną przez Konstytucję i uczynić to w formie aktu normatywnego wskazanego w Konstytucji (np. w ustawie, rozporządzeniu z mocą ustawy, rozporządzeniu, akcie prawa miejscowego), a ponadto – należycie go ogłosić (por. art. 88 Konstytucji)”¹. Jeżeli zatem ustawodawca sejmowy dostrzega potrzebę określenia katalogu dokumentów potwierdzających spełnianie ustawowych przesłanek wydania zgody na wykonywanie zawodu ratownika medycznego, to właściwym pod względem konstytucyjnym instrumentem legislacyjnym będzie ustanowienie w art. 7 ust. 2 ustawy upoważnienia do wydania stosownego aktu wykonawczego przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

Na marginesie należy dodać, że z powyższych powodów analogiczne pod względem normatywnym przepisy:

- 1) art. 7 ust. 2aa ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2022 r. poz. 1731 i 1733),
- 2) art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1720 i 1733),

---

¹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2011 r. (P 1/11).

3) art. 35a ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 551, z późn. zm.)

– zostały ocenione przez Senat jako niezgodne z art. 87 Konstytucji w toku prac nad uchwaloną przez Sejm w dniu 27 listopada 2020 r. ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych (druk senacki nr 279).

Mając na uwadze powyższą argumentację, Senat uchwalił poprawkę **nr 2**.

2. Po drugie, w ocenie Senatu przepis art. 216 ustawy jest niezgodny z art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji przez to, że został wprowadzony do jej tekstu w drodze poprawek zgłoszonych podczas drugiego czytania jej projektu, tj. bez dochowania trybu wymaganego dla sejmowego postępowania ustawodawczego.

Zgodnie z art. 119 ust. 1 Konstytucji Sejm rozpatruje projekt ustawy w trzech czytaniach. Powołany przepis statuuje zatem nakaz, „by podstawowe treści, które znajdą się ostatecznie w ustawie przebyły pełną drogę procedury sejmowej, tak by nie zabrakło czasu i możliwości na przemyślenie przyjmowanych rozwiązań i zajęcie wobec nich stanowiska. Nakazowi temu sprzeciwia się takie stosowanie procedury poprawek, które pozwala na wprowadzenie do projektu nowych, istotnych treści na ostatnich etapach procedury sejmowej. Dotyczyć to może zwłaszcza poprawek zgłoszonych dopiero w drugim czytaniu i niebędących przedtem przedmiotem rozważań w komisjach”². Niezależnie od tego, należy zauważyć, że „wykładnia przepisów regulujących poprawki „sejmowe” i „senackie” musi być dokonywana w taki sposób, aby nie prowadziło to do zatarcia odrębności między inicjatywą ustawodawczą i poprawkami, a w konsekwencji do obchodzenia wymagań, które Konstytucja przewiduje dla inicjatywy ustawodawczej”, przy czym „wyjście poza zakreślony przez samego projektodawcę zakres przedmiotowy projektu może mieć miejsce tylko wówczas, gdy treść poprawki pozostaje w ścisłym związku z przedmiotem projektowanej ustawy, a zwłaszcza wtedy, gdy jej wprowadzenie jest niezbędne do pełnego zrealizowania koncepcji projektodawcy. Odmienne stanowisko oznaczałoby obejście konstytucyjnych wymagań dotyczących inicjatywy ustawodawczej i trzech czytań projektu”³.

W kontekście powyższych rozważań należy zauważyć, iż w wyniku poprawek zgłoszonych na etapie drugiego czytania projektu ustawy, jej tekst został uzupełniony o art. 216, który zmierza do uchylenia art. 7g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19,

---

² Wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 23 lutego 1999 r. (K 25/98) oraz z dnia 9 marca 2016 r. (K 47/15).

³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 kwietnia 2009 r. (P 11/08).

innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.). Uchylany artykuł normuje problematykę powoływania przez wojewodę lekarzy i lekarzy dentyków do stwierdzania zgonów osób podejrzanych o zakażenie wirusem SARS-CoV-2 albo zakażonych tym wirusem poza szpitalem, a zatem bezsporne jest, że zakres normowania art. 216 ustawy wykracza poza materię projektu wniesionego do Sejmu przez Radę Ministrów.

Mając na uwadze, że poprawki zgłaszane na etapie sejmowego postępowania ustawodawczego powinny „pozostawać w związku z projektem złożonym w Sejmie przez wnioskodawcę, przy czym więź ta winna mieć wymiar nie tylko formalny, ale i merytoryczny, polegający na tym, że konkretne poprawki odnoszące się do projektu powinny pozostawać w odpowiedniej relacji z jego treścią, zmierzając do modyfikacji pierwotnej treści projektu”⁴, należy uznać, że art. 216 ustawy jest niezgodny z art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 i 2 Konstytucji. Należy również dobitnie podkreślić, że nie tylko na etapie drugiego czytania, ale również w toku prac komisyjnych niedopuszczalne jest wprowadzanie poprawek, które stanowią „nowość normatywną, wychodząc poza zakres projektu ustawy”⁵ – niezależnie od tego, czy są one korzystne dla adresatów proponowanych regulacji.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Senat uchwalił poprawki **nr 16 i 18**.

II. Względy spójności systemowej oraz poprawności legislacyjnej i językowej przemawiają – w ocenie Senatu – za potrzebą akceptacji:

- 1) poprawek **nr 1 i 12**, które zmierzają do uwzględnienia, że skrót „sąd ratowników medycznych” (oznaczające „Sąd Dyscyplinarny i Wyższy Sąd Dyscyplinarny”) występuje w przepisach rozdziału 2, 6 i 7 ustawy, a zatem jego ustanowienie dopiero w ostatnim z nich nie jest właściwe w świetle § 154 ust. 2 „Zasad techniki prawodawczej”;
- 2) poprawki **nr 3**, której celem jest uwzględnienie, że przypadek „złożenia przez ratownika medycznego oświadczenia o zrzeczeniu się uprawnień wynikających ze zgody, o której mowa w art. 7 ust. 1” (art. 32 pkt 3 ustawy), został objęty zakresem normowania art. 32 pkt 2, który odnosi się do przypadku „wygaśnięcia zgody, o której mowa w art. 7 ust. 1” – art. 16 pkt 3 ustawy stanowi bowiem, że zgoda, o której mowa w art. 7 ust. 1, wygasa z mocy prawa w przypadku „złożenia przez ratownika medycznego oświadczenia o zrzeczeniu się wynikających z niej uprawnień”;

---

⁴ *Ibidem*.

⁵ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 marca 2009 r. (K 53/07).

- 3) poprawki **nr 4**, która zmierza do zachowania spójności normatywnej pomiędzy art. 60 ust. 2 pkt 1, który stanowi, że ewidencja wydanych zaświadczeń o ukończeniu wojskowo-medycznego kursu kwalifikacyjnego zawiera „imię (imiona) i nazwisko uczestnika wojskowo-medycznego kursu kwalifikacyjnego”, a art. 63 ust. 3 pkt 5 lit. a ustawy, wedle którego zaświadczenie o ukończeniu wojskowo-medycznego kursu kwalifikacyjnego zawiera „imię i nazwisko” uczestnika tego kursu;
- 4) poprawki **nr 5**, której przedmiotem jest uściślenie, że wydawany na podstawie art. 65 ustawy akt wykonawczy ma określać tryb przekazywania lekarzowi przez ratownika medycznego, o którym mowa w art. 58 ust. 1, informacji o stanie zdrowia pacjenta i udzielonych mu świadczeniach zdrowotnych;
- 5) poprawki **nr 6**, która zmierza do zapewnienia zgodności art. 66 ust. 2 ustawy z § 157 „Zasad techniki prawodawczej” poprzez likwidację „kaskadowego” odesłania, tj. odesłania do przepisu, który już zawiera odesłanie;
- 6) poprawki **nr 7**, której celem jest zapewnienie konsekwentnego posługiwania się ustawową nazwą kursu: „medyczny kurs kwalifikacyjny ministra właściwego do spraw wewnętrznych”;
- 7) poprawki **nr 8**, która zmierza do zapewnienia spójności systemowej – skoro stosownie do art. 100 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy skreślenie z listy podmiotów uprawnionych do prowadzenia kursu doskonalącego następuje w drodze decyzji administracyjnej, to zdanie trzecie tego artykułu nie może stanowić, że „[D]o decyzji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”;
- 8) poprawki **nr 9**, której celem jest zapewnienie zgodności enumeratywnego wyliczenia zawartego w art. 135 ust. 2 ustawy z zasadami logiki prawniczej – finansowanie działalności samorządu ratowników medycznych „z dochodów z innych źródeł, w szczególności z dotacji, subwencji, darowizn i spadków” powinno być umiejscowione jako ostatni element wyliczenia zawartego w tym ustępie;
- 9) poprawki **nr 10**, która zmierza do zapewnienia zgodności odesłania zastosowanego w przepisach art. 138 ust. 2 oraz art. 145 ust. 2 ustawy z § 156 ust. 2 „Zasad techniki prawodawczej”, wedle którego w przepisie odsyłającym jednoznacznie wskazuje się przepis, do którego się odsyła – tak jak uczyniono to w przepisach art. 29, art. 33 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2, art. 36 pkt 2 i 3, art. 40, art. 42, art. 57 ust. 1, art. 139 czy art. 146 ustawy;
- 10) poprawki **nr 11**, której przedmiotem jest sprecyzowanie, że zaświadczenie, o którym mowa w przepisach art. 147 pkt 5 oraz art. 148 ustawy, odnosi się do spełnienia przez

ratownika medycznego obowiązku złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1, oraz dokumentów, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2–4 – tak jak uczyniono to w art. 19 ustawy;

- 11) poprawki **nr 13**, której przedmiotem jest zapewnienie w art. 178 ust. 2 ustawy legislacyjnej konsekwencji ustanowienia w art. 151 ust. 1 ustawy skrótu „przewinienie zawodowe”;
- 12) poprawki **nr 14**, której celem jest zapewnienie poprawności językowej art. 183 ust. 1 pkt 1 ustawy – analogicznie do przepisów art. 63 ust. 3 pkt 10, art. 89 ust. 1, art. 91 ust. 2 pkt 9, art. 107 ust. 2 pkt 7, art. 108, art. 110 ust. 3 pkt 1, art. 111 ust. 1 pkt 4 oraz art. 171 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 13) poprawki **nr 15**, która zmierza do zapewnienia legislacyjnej konsekwencji nadania przez art. 207 pkt 2 ustawy nowego brzmienia art. 10 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym i unormowania w art. 7 ust. 1 ustawy materii określonej w obowiązującym art. 10 ust. 3 ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- 14) poprawki **nr 17**, której celem jest uwzględnienie – stosownie do § 53 „Zasad techniki prawodawczej” – że przedmiotem rozdziału 10 ustawy są nie tylko przepisy przejściowe i przepis końcowy, ale również przepisy dostosowujące.